

„Soča“ izhaja vsak petek in velja do pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.10
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi „staničah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 "
6 " " " " 3 "

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „trih kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnika pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4, II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnika sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Rodopisna slika

po sedANJI domovinski postavi.

Iz Sredbregov, meseca februarja.

Žalostni bili so časi, mislil sem večkrat, ko sem od starih ljudij slišal praviti, kako so morali včasih kmetje svojim grofom tlako delati, desetino plačevati ter mnogo drugih nestrpljivih nezdoljivosti prenašati. Pa če premišljam sedanji položaj uboze kmeta, mislim si: takrat je kmet moral delati tlako ali raboto in plačevati desetino gospodu grofu zato, ker je bil njegov podložnik; in zdaj! kako pa zdaj? Zdaj, ko živimo v svobodnem času in v toku naj lepše liberalne (zalibog lažiliberalne) dobe, zdaj pravim, ko vsak pošten državljani uživa zlato prostost, mora kmet, ta ubogi trpin, delati raboto in plačevati desetino, ne sicer svojemu grofu iz posilnosti, pač pa za lenuho, kateri so svoja mlada leta darovali mestom, svoj vsakdanji zaslužek goljufnim pivnicam, svoje zdravje razuzdani pajdažbi, katerih imena in življenje se prvi krat v občini izve še le tedaj, ko župan prejme za nje visok račun in plačilni nalog iz kake javne bolnišnice. Kdo vraga bi vedel, kdo je ta človek, ako bi zraven ne prišlo pojasnilo, da je nezakonski sin ali nezakonska hči umrle matere, ki je bila pristojna v tamošnjo občino? Poizveduje se zdaj po njeni domovinski pravici, pregledajo se županijski akti in najde se, da so se tudi pred kakimi petnajst leti morali plačati za njo bolnišnični stroški. Kaj mislite, kdo so ti tako malo poznani domačini, ki si tako pristojno postrežejo na naš račun?

Stari ljudje vejo še povedati, da je bil oče te ženske neki vojaški ubežnik Bog vedi od kod, in da se je potem v tej občini klatil brez močenja miru, ker občinski župan je bil krčmar in pa prisežen vsakonedeljski pivec. Od krčmarja župana pa dobi za prijateljsko obiskovanje domovno pravico in dovoljenje za ženitev. Oženi se z neko deklo, ki pa ni bila domača, ampak iz neke tuje občine. Dalje povejo, da je Bog to družino pomnožil z eno hčerko, katero je pa oče še v otroških letih vedel v Trst ali v kako drugo mesto, in potem ni nihče več vedel za njo. Ta pa je ob svojem času pripomogla k pomnoženju človeškega rodu, in se je zvedelo zdaj, ko je mestna bolnišnica poslala občini prvi plačilni nalog za povračilo bolnišničnih stroškov, za njenega sina. Pa kaj mislite, da je zdaj konec te naše meščanske zlahte?

LISTEK.

GORIČANI PRED 100 LETI.

Pred sabo imam zanimljiv spis zdravstvenega svetnika in prvega zdravnika (protomedicus) Goriškega in Gradiškega Antona Musnig-a iz leta 1781, v katerem temeljito razpravlja o fizikalnem zemljepisju in narodopisju goriške okolice.

Zanimljiv oddelek v omenjenem učenem in obsežnem delu je posebno poglavje: „kako prebivalci živijo, o njihovem temperamentu in njihovih svojstvih“.

Za uvod tej z veliko podrobnostjo spisane razpravi o navedenem predmetu kaže nam pridno opazujoč pisec na grškega starosta vseh zdravnikov, na Hipokrata, kateri velevali zdravniku, prišedčemu v katero neznanu mu mesto, da poizvede, ktere jedi in pijače rabijo prebivalcem, so li udani goltnosti, pijačevanju in lenobi, ali so marveč zmerni v jelu in pilu in jih veseli telesno urjenje in delo?

Na tej trdnji podlogi zida pisec svoja raziskovanja in dospé k sledečim „izkušnjam“. Piše (v latinščini) tako-le:

„Gledé hrane živijo se ljudje tu (na Goriškem) v obče vsem, kar raste v tej kronovini.“

Ta temeljni stavek, kateri v obče izraža Goričanov priprostost v življenju, privede ga zo-

o ne. Ko to človeče prileze iz bolnišnice in občina plača zanj prizadete stroške, pride mu na misel, da se mora oženiti. Čez nekaj let pride bolnišnični račun za njegovo ženo, zraven pa tudi poročilo, da je umrla in zapustila tri ali štiri majhne otročiče. Kaj pa zdaj? Oče v mladih letih navajen ves zaslužek sebi privoščiti, mora zdaj več za druga kot za se delati; trpljenje, stradanje in vsakovrstno drugo pomanjkanje pripravijo ga kmalu v bolezen. Še enkrat in zdaj zadnji krat plača občina zanj bolnišnične stroške, dobi pa za njim lepo dedščino, tri ali štiri majhne otročiče v preskrbovanje.

To je desetina sedanjega časa; za take ubogi kmet sedaj dela raboto, da se Bogu smili. Še veliko taci in enaci slik bi se dalo posneti iz sedanje domovinske postave, pa komu jih bom predstavljal? Kmetu jih ni treba, saj jih sam prebridko skusi; meščan se za to ne briga, in zakaj bi se? saj je mestom na korist, človek se pa navadno le za to zanima, kar ga teži. Zato pa mislim, da bo prav zdaj ugoden čas, da se kmetje o takih stvareh kaj bolj resno posvetujejo, da bi se in kako bi se to predruožilo. O priliki prihodnjih državnozbornih volitev pa vzajemno povdiguimo svoj glas in opozorimo svoje poslance na to; saj vsak pametno misleči človek mora reči, da na predruožbo te postave misliti je skrajni čas, ker taka postava, ki vsled vsakdanje skušnje kmetu škoduje in lenuhe počira, bi ne smela biti več v modrih ravnavah sedanjega časa.

R—c.

Dopisi.

Iz Kojškega, 23. febr. — Sprejmi, draga „Soča“, blagovoljno nekoliko vrstic v obrambo dobre stvari. Občna nevolja je nastala po naši fari, ko se je raznesla vest, da se je nekaj tukajšnjih občinarjev, katerih ni več kot prstov na rokah, predrznilo, javno v časopisu napasti našega zaslužnega vse časti in vsega spoštovanja vrednega gospoda župnika, ki uže nad 34 let pri nas izgledno pastiruje, kar si v čast štejemo. V 14. šte. „Edinosti“ od dne 18. t. m. ga namreč obrekujejo, da bi bil dne 8. t. m. v občen posmeh in v občno pohujšanje v cerkvi burke uganjal. Kaj pa je dalo temu obrekovanju in sramočenju povod? Omenjeni dan je častiti gospod z o-

pet k prejšnjemu odstavku svoje razprave, k opisu prirodnih svojstev goriške zemlje.

Opisal jo je na kratko, a jederno tako-le: „V tem koščeku zemlje najdemo gôr in dolin, gozdov in planin, polj in travnikov, rek in studencev, vinogradov, oljnikov, murvinih nasadov in sadnih dreves, vasij in mest v obilnem številu. Tu imamo kaj lepo razmerje in veliko rodovitnost gledé lesa in sena, poljskih pridelkov, sočivja in zelenjadi, prediva in konoplje, vin in olja, smokey in mandeljev. Tu nahajamo sviloprejk, kônj, oslov, goved, ovac in koz. Niti divjadi ne pogrešiš, kajti dobijo se tu zajci, lisice, kune, risi, volčje, medvedje, jeleni in vsa plemena divje perutnine. A ljuba in prijetna je ta deželica očem domačinov (danes pristavimo: in zlasti inozemcev) zaradi milega svojega podnebja*, dobrega vina, čistih vod, in vsled lege svoje“.

Opisavši nam tako nekako v pregledu, kar podaja goriška zemlja domačega življa, nadaljuje dr. Musnig tako-le: „Vsakovrstnih rib dobivajo prebivalci iz bližnjega jadranskega morja.“

Za tem preide pisec k podrobnostim svojega predmeta.

„Stanov — tako piše — razločujem četero. Prvič kmete; drugič služabnike in meščane najnižje vrste; tretjič meščane v boljnjih razmerah, četrtič plemiče in bogatine; in tako hočem tudi o vsakem sta-

* Glej izvrstno delo Czörnig-ovo: Goers als Klimatischer Charakter“.

stro, toda dostojno besedo svaril svoje ovčice pred razuzdanimi veseljami, kakršne so pri nas nekaj let sem žalibog le prepogosto v navadi. Ako za božjo čast in blagor svojih ovčic vnesi dušni pastir svoje edino orožje — besedo — porabi in pri tem nič drugega nego golo resnico, ki seveda v oči kolje, pové, stori s tem le svojo dolžnost. Se li pravi to burke uganjati ali ljudstvo pohujševati? Rudečica naj oblije take občinarje in neobčinarje, ki vedno le na to mislijo, kako bi z „rodoljubnimi“ veseljami in plesi same sebo kratkočasili in redili, lahkomisljeno mladino mamili in zapeljevali, ubogin starišem pa žalost in stroške prizadevali. Seveda, to se ne pravi ljudstvo pohujševati, ampak izobraževati in odgojevali! Res, skrajni čas bi bil, da bi se temu zlu, ki ljudstvu sploh v gmotnem in dušnem oziru tako zelo škoduje, vsaj v toliko v okom prišlo, da bi ne bilo več mogoče, v jedni sami duhovnji osemkrat (reči osemkrat!) javno plesati v kratkem času 17 dni, kakor se je pri nas zgodilo protokole dni. Za božjo voljo, kam pridemo po tej poti? In pri takih razmerah naj bi bil naš dušni pastir molčal? — In naše slavno županstvo? Ah! —

Slednjič sprejmite Vi, častiti gospod župnik, našo zahvalo za Vaše odločno, čeravno žalibog neuspešno izgovorjeno besedo, ki je bila na pravem mestu, kakor se vidi iz jezo Vaših na protnikov. Sprejmite v zadoščenje za neopravičeni napad, ki Vas je globoko užalil, od naše strani izraz srčnega sočutja in spoštovanja! Nehvalečnost ohih predrznostov naj ne manjša Vaše ljubezni do njih in do nas.

Nekateri občinarji v imenu večine ljudstva.

Iz Brd. 20 febr. — (Izv. dop.) V zadnjem času je bilo več dopisov v „Soči“ in v „Edinosti“ v obrambo g. župana Smartinskega — Kojščanskega, kteremu smo nedavno očitali razne nepravilnosti in nepostavnosti v volitvenih zadevah. — Mi se ne bomo spuščali v prazno besedovanje o tej stvari, ker se zanašamo, da prideti resnica in pravica v kratkem po drugem potu na dan. Samo o županovem dopisu v zadnji številki „Soči“ hočemo spregovoriti par mirnih besedi. — Po našem občinskem redu se nam je ravnati po stari, nespodbijani navadi le tedaj, kedar gre za presojo, kdo in v kateri meri ima pravico deležiti se užtkov občinskega posestva. — O tem pa, kako se imajo pripraviti delati za volitev ob-

nu posebej povedati na kratko, kako živi. Vender si kmečko ljudstvo v tem ni povsem enako, kajti se razločuje po krajevnih razmerah dežele“.

Najpriprostejše — po naših razvajejih pojmih rekli bi najslabše — živeči so imenovanemu zdravstvenemu svetniku — Tolminci. O njih vé povedati, da živijo le o mleku, siru, vrtnih pridelkih in zelenjadi (bodi sveži, bodi usoljeni), o nekeje gostej kaši, katero napravljajo — iz mleka in vode (in ktera nas spominja najstarejše jedi Rimljanov), dalje o kruhu v dimu posušenem in o vodi. Ti „vegetarijanci“ sedemnajstega stoletja iznevarovali so se le o praznikih svoje navadi, o kterih so si privoščevali mesa posušenega v dimu (svinjskega, ovčjega ali govejega) in kuhanega v sočivji ali zelenjadi; o takih priložnostih pili so tudi vino, pa samo v krčmah.

Gosteje in v večji meri privoščevali so si vina Kanalcici in Brici, kateri niso sušili kruha v dimu, ampak pekli podpepinike (kakor pastirji krompir).

Poljančani ali prebivalci ravni ljubili so polento (ti se pač niso spremenili), in sicer nekako bolj trdo kuhano in s soljo in z maslom, ali pa s starino zabeljeno. Kruha in vina seveda niso pogrešali, kakor ne Kraševci, kateri so vrh tega imeli mleka in sira v izobilju.

„Služabniki in obrtniki nižje vrste živijo skoro le o kruhu in vinu, razen tega jim je v hrano tudi sočivje in sir.“

„Prebivalci v srečnejših razmerah jedo vsak dan goveje ali drugo meso, zelenjad in

činskega starešinstva, kako se posebno sestavljajo imeniki volivcev, kako se javljajo dotični razglasi, kako se sestavljajo in rešujejo občinski računi — o vsem tem in sploh o vseh županstvenih in starešinstvenih opravilih imamo v občinskem redu in voliloiku nadrobne, jasne določbe in kar zadeva račune, je še posebno alav. deželni odbor izdal obširne poduke in naredbe, ktere imajo župani spolnovati, ako hočejo pravilno in postavno gospodariti. Zares čuditi, močno čuditi bi se morali županu, kteri ni nikakor novinec niti v volitvenih niti v računskih zadevah, in se sploh ponša za naprednjaka, da se v takih rečeh opira na stare navade, — ali prav za prav razvade, ako bi ne vedeli, da išče v njih nekako zaslonbo samo za to, ker se jasne postavne določbe ne vjemajo z njegovimi naklepi, ker so mu nepriležne, nevarne.

Postava govori razločno, da se ima za vsako volivno skupščino napraviti poseben imenik in predpisuje tudi, kako se imajo volivci razrediti; postava zahteva, da imajo biti imeniki skozi 4 tedne občinarjem v občinskem uradu v pregled razgrnjeni; postava zapoveduje, da imajo biti letni računi vsaj 14 dni poprej, kakor jih starešinstvo jame pretresati, v županijski hiši očitno razgrnjeni — in kako imajo biti taki računi sestavljeni, kako dokumentovani in s prilogami vred občinstvu v pregled razpoloženi — o tem so dobila vsa županstva o svojem času obširen tiskan poduk.

Kako pa spoštuje naš gosp. župan vse te postavne določbe in poduke? Čujte! Zdaj je v županiji uže četrti krat razglaso, da so imeniki volivcev v občinskem uradu razgrnjeni, — a še zdaj niso stvari v popolnem redu. Razglasi so taki, da jih silno težko bereš, če jih držiš v roki, na zidu prilepljeno pa nikakor ne. V teh razglasih je naznanjeno, da je občinarjem na voljo dano, pregledati imenike ob uradnih urah, to je, vsaki tork in vsaki petek od 8. ure do poldne. Ali se to pravi: imeniki so razgrnjeni štiri tedne, ali ne mariveč v štirih tednih osem dni, oziroma 32 ur? — Gospod župan poreče: kdo me plača, da bom tičal cele štiri tedne doma v občinskem uradu? Ni treba. Županu so na raspolago podžupani, občinski tajnik in občinski sluga. Po vsakem načinu pa mora spolnovati postavne določbe tako, kakor so dane in ne, kakor si jih sam tolmači. Pa tudi imeniki so še vedno nepravilni in sicer z očitnim namenom tako urejeni, da bi utegnili hasniti županu in njegovi stranki. Toda o tem bo sodila pristojna oblastnija, kterejšmo podali svojo pritožbo in zato molčimo za danes.

Zdaj naj še povemo, kako ravna g. župan z računi. — Znano je, da ne more biti izvoljen v občinski zastop, kdor zaostaja s polaganjem občinskih računov. Zato se je gospod župan požuril, objaviti prve dni tekočega meseca, da so občinski računi za l. 1884 v občinskem uradu po namenu §. 65. obč. reda občinarjem v pregled razgrnjeni. Dne 10. tek. meseca pridemo nekteri posestniki v občinski urad, prašamo po računih in — kaj najdemo? Da občinski računi še niso bili končani, dohodki in stroški ne so šteti, o bilancii niti govoriti; — pa še več, niti denarnični dnevnik niso bili ni skleneni, ni podpisani in o prilogah, dokumentih ne duha ne sluha. Kaj pravite k temu? Ali se to ne pravi, občinarje, davkoplačevalce v pravem pravcatem pomenu besede za norca imeti? Kaj še! Župan je hitro našel lek za to rano. Berite v njegovem dopisu: „Zdaj bo čas, od 1. februarja skoz 14 dni naprej bodo računi v občinski pisarnici razpolo-

sočivje ter pijejo vino.“ Premožni slednjič in plemiški oblozujejo, kakor povsod, tudi tu svoje mize z vsem, kar umé pripraviti „učena kuhinja“. V navadno pijačo rabi vino in voda; vina se, kar je umljivo, večja množina popije v onih krajih dežele, kjer raste trta.“

Za tem govori naš deželni zdravnik o pivu. O njem trdi, da ga na Goriškega ne kuhajo; a prineslo so ga sem pred 100 leti iz Ljubljane, (morda iz sedanje Auerjeve pivovarne, kjer se je nekđaj, kakor znano, tudi cesar Jožef II. nastavil). Zganja se za onega časa ni pilo čez mero v področnem okoliš dr. Musniga. Izmej tujih vin, ktera so sladila obeide in večerje bogatih Goričanov in osebito plemičev, omenja naš auctor vin iz otoka Cipra, s Španjskega in Francoskega.

Iz teh podrobnostij v narodovem življenju izvaja splošne sklepe in nahaja, da so prebivalci te dežele bolj zmerni v jelu nego v pivu, in da so pitju najbolj udani oni deželani, ki stanujejo v goratih krajih, kjer ne raste vino; ker pridejo le redko do njega, se ga o takih prilikah čez mero narokajo, ter jih toliko laže premaga in upijani.

A pravi narodni greh Goričanov vidi Musnig v lagotnosti in lenobi, ktera je, kakor se izraža, pri vseh stanovih že „udomačena“. „Če opazujem — tako piše od besede do besede — kmetovalce, vidim, da delajo le o gotovih letnih časih, a ostale dni in vsa zimo preživijo brez dela“.

Ta nepravilna morala se je čutili za onega časa tudi v sosednjih deželah (n. pr. na Kranjskem), ker

ženi po starodavni navadi, to je da vsak lahko vidi dohodke in stroške brez končnega sklepa, ker takaj je navada“ itd. — Ali je še kje drugod na širocem svetu ta sijajna navada, da se občinski računi pošajajo občinarjem v pregled brez končnega sklepa in recite tudi, brez prilog, brez dokumentov?

Gospod župan, mislite o nes, karkoli hočete: da smo pripusti ljudje, da ne razumemo postave, da smo celó — bečaki, če hočete, a na to stavimo vander tisoč goldinarjev proti enemu kebru, da ste ta stavek v svojem dopisu dodali ali popravili že potem, ko smo se mi predrzili v občinskem uradu prašati po Vaših računih. Slavno uredništvo bo se vé da molčalo o tem, kajti zanikati ne more in potrditi ne mara, a mi in z nami še marsikdo drugi ostanemo vander pri tej veri.

Toda zadosta za danes. V kratkem pogovorimo nekoliko ob občinskem gospodarstvu v Šmartinsko-Kojsčanski županiji in bodite uverjeni, da ne bomo mlatili prazne alame; ampak da Vam postrežemo z dejanji, z dokazi. Torej na svitanje!

Nekteri veleposestniki.

Ajdovščina, 19. febr. — Pustovali smo po stari navadi. (Oprostite, nekdo nam je sporočil, da ajdovskega korsa se je udeležila letos neka izvanredna ličnost, torej ni bilo vse po stari navadi. Ur.) Ali o tem — zlasti sedaj — me ni volja niti črhnuti, ker šema ostane šema, obrni jo prav ali narobe. Naumil sem, poročati Vam danes o delovanju društva „za podporo rokodelcev.“ Pri običnem zboru prve dni minolega prosinca seznanili smo se o natančnem in za mlado društvo povoljnem novčnem stanju. Odkar društvo stoji, ni še toliko podpore izdalo ko minolega leta. No bolezen, ki se je bila v delavske kroge ugnezdila, ni družtvu toliko škodovala, kolikor koristila, ker prav ob boleznih uvideli so nekteri blagodelnost društva in so se vanj upisali. Radi tega je hvalevreden tudi ukrep odborov, da uvisnino od sedanjih 50 kr. poviša na 1 gl. Ves društven imetek znaša nekoliko čez dva tisoč gl. V priznanje dosežane izborne uprave izvoljeni so bili opetovano predsednik g. Dan. Šapla; blagajnik g. F. Makovic in tajnik g. F. Balogh. Pohvalno moram tudi omeniti društva poslovne knjige, ktere je skrbno izdelal tajnik g. F. Makovec. Hvala mu za to! Društvo je res na trdnih nogah; šteje okolo 170 plačujočih udov in nič manje nego 30 podpirateljev, kateri plačujejo po 50 kr. na mesec. Tem dobrotnikom srčna hvala in da bi nam bili tudi v bodoče jednako naklonjeni. — Nekteri imenovanih podpirateljev sestavili so tudi odbor, ki je priredil 15. t. m. veselico našemu društvu v korist. Ali je uže tako! Jeden skače, drugi plače! Nam smrtnikom ni dano veselje nekaljeno užiti.

Zdaj boli peklá, zdaj veselje ne bá,
Pogosto vse vmes!

Glej, to ti je res

Usoda svetá — pravi naš pesnik.

V soboto 14. t. m. večer pretresla nas je tužna vest, da je Dietz-ov Ferdinand v prejnici-tvornici onesrečil. Jeden pamučnih omotov, ktere so metal iz II. nadstropja v pritličje, drgne ga v nadsenčno kito, in ko bi trenil izdihne dušo. Bil je on čez 30 let tvorniški poslovnicar. Da je bil mož vesten uradnik in priljubljen vsem, pokazal je 16. t. m. veličasten sprevod k hladnemu grobu, sprevod, kakersnega mlajši v Ajdovščini do sedaj nismo še videli. Bodi mu zemljica lahka!

drugače bi kmetijska družba za Kranjsko ne bila v prav onih letih (okolo 1776) pod darilom razpisala vprašanje, ktera postranska dela bi bilo kmetu najbolj priporočati?!

Musnig je torej že pred 100 leti motril na domačo obrtnijo, ktera se dandanes po pravici tako močno poudarja, kajti dodal je zgornjemu izreku opazko: „če bi se (kmečko ljudstvo namreč) v tem času (v zimskih dneh) bavilo s prejo, tkanjem, z izdelovanjem raznih lesenih rečij, lahko bi si izdatno zboljšalo svoje siromašno stanje“.

Nadaljujoč svoje opazovanje stanovskih razmér, pravi: „Motreč rokodelce, našel sem, da so većinoma, ubožni, ker so udani lenobi in pijančevaje in igrave zanemarjajo svoja opravila; tudi zapravijo ne redko v enem dnevnu, kar so si v celem tednu prislužili; za bodočnost ne skrbijo in ne hranijo za prihodnji dan, za to se pa godi, da zbolevši revno lakote poginejo. Če opazujem bogatine, vidim, da živijo tudi oni po večjem brez skrbi in opravka; mlajši popuste učenje, ko so okusili komaj prvi poduk v lepih vedah, in se udajo igri, lovu“ in razkošnemu življenju. Niti sebi niti državi niso v prid, in pognavši očetovo premoženje, padejo navadno v največje revno.“

Po tej dolgej graji, ktera dandanes pač ni (?) opravičena, preide pisec k opisu „temperamenta“ Goričanov, pred pa nam pojasni, kar piše Boerhave o temperamentih.

Večina Goričanov je Musnigu sangviničnega temperamenta, kajti vsega se željno po-

Gabrije pri Ajdovščini, 20. febr. — Blagovolite sprejeti, gosp. urednik, par črtic v Vaš cenjen list. — Lenivec je selo spadajoče pod postojnski okraj. Od tu je najbliže v Gabrije namreč četrt ure. Druga vas je Slap, ki je tri četrti ure oddaljena, in še nekaj dalje iz Lenivca je na Goče.

Ker imajo Lenivčani najbliže v Gabrije, hodijo sem navadno k službi božji. In tako so naprosili g. učitelja, da bi sprejel tudi njih otroke v šolo. Z ozirrom na to, da je bilo v šoli dovolj prostora in da imajo ti sosedge veliko bliže v Gabrije nego kam drugam v svojem (postojnskem) šolskem okraju, dovolilo se jim je, da lahko hodijo v šolo v Gabrije. Upisalo se je devet otrok za šolo. To je krajni šol. svet naznanil okr. šol. svetu v Gorici, na kar je ta zahteval odškodnino od postojnskega okrajnega š. sveta, ki je poslal starišem na Lenivec dopis, v katerem javlja, da ni nasproten, da hodijo njih otroci v Gabrije v šolo.

Lenivčanje so bili na to popolnem zadovoljni. Ali glej, 8. t. m. jim pride plačilni nalog, vsled kterege naj bi plačali odškodnino goriškemu okr. šol. svetu. Koj drugi dan pridejo dotični stariši v Gabrije, da bi poizvedeli kaj pri gosp. učitelji. Se vé da on se ni nadejal, da bo videl sosede tako razkačene. Vsak je hotel imeti prvo besedo, tako da je postalo kaj glasno govorjenje, da ne rečem prepiranje. Stopim tudi jaz sraven in razložim ljudem, da ni g. učitelj temu nič kriv. Na to so vsaj nekoliko hladneje tožili svojo usodo. Pa potihnilo niso, temuč to reč so koj raztrobili.

Ne morem zamolčati, kako težko jim je, da morajo v 14 dneh plačati zopet ono svoto, katero so že plačali za Kranjsko z drugim davkom vred. Vsak si lahko misli, da so tu po redu pripovedovali, kako so težko zbrali novce za prvi davek; kako pa še za drugi? Jaz sem tega mnenja, da bi se v krajih, kjer hodijo otroci iz enega okraja pod drug v šolo, dotični okrajni šolski sveti med seboj sporazumeli, ne da bi ubogi kmet moral dvakrat plačevati davek; saj je enacih slučajev prav malo. Z jednacimi čini se ljudstvo le draži in ni mogoče, da bi na ta način kedaj napredovalo; tako dobijo stariši in otroci mržnjo do šole in učitelja in šolskih predstojništev. V takih slučajih bo pa še le ubogi učitelj železo med nakovalom in kladvom. Sitnost ima v šoli vsaj sedaj tu pri nas, ker nekateri so že iztopili, da ne hodijo več v šolo, drugi pa čakajo, kako se vojska konča. O izidu poročal bom drugi krat, ako je ljubo. (Le dajte. Ur.) Ipavski.

Iz Avberja, 25. febr. — Povedala si, draga „Soča“, da oni neporednež, ki je na Sveti večer ljudem v cerkvi nagajal, je bil peljan pred sodnijo. Dobil je zaslužno kazen: tri mesecé težke ječe, vsak drugi dan post in 50 gl. v denaru. To naj bo našim zganjepivcem v izgled, da bodo vedeli, kako je treba vesti se v hiši Gospodovi.

Pustovali so tudi v naši sosednji v Ponikvah, a žalibog so končali. Mladina si je napravila veselico v prostorih g. Jožefa Zlobca, kamor je pridilo nekaj pogovorjenih mož, ki so začeli prepir. Dobili so jih po hrbtu ter odnesli domov, da je bil potem mir; ali žalost obeide človeka, ko vidi, da se tako godi. Želeti bi bilo, da bi se močje dali voditi po pravem spoznanju in ne po takih načelih, ki so občini v nečas in ji krčijo dobro ime pred sosedi. Vsi pošteni močje so obžalovali ta nepreviden čin nekaterih.

primejo, kar čutom prija in ugaja. „Udani so — tako naštevava, razkošju, veselju; radi dobro živijo in se lepo oblačijo, so nasladni, ljubijo lov, javne igre, godbo, sladčice in izvrstna vina“.

A za tem pride hvala:

Goričani so dobredelni, priljudni, novoljubni, (ali kakor se danes izražamo: napredni), in tako bistrega uma, da se kaj hitro naučijo ne samo mehaničnih, ampak tudi slobodnih umetnostij in raznih jezikov, in da so vsled teh prirojenih svojih vrlin mnogi dospeli do najvišjih dostojanstev v književnem, vojaškem in „civilnem“ delovanju. V mestu govori mnogo dečkov že v nežnih letih troje jezikov: furlanski, slovenski in nemški. Ko dorastejo, umejo že italijansko, latinsko in francosko. V vseh govoriijo ljudje većinoma po dva jezika: slovenski in nemški, ali pa slovenski in furlanski“.

„Sicer živijo tu ljudje z malim zadovoljni, spijo navadno na slami: bogateji imajo žimnice napolnjene z volno ali žimo. Kdor ne premore zakurjene sobe, greje se na ognjišču; v kožuho vino oblači se le malo kdo. Mnogi živijo neoženjeni, kteri si pa vzamejo ženo, so zelo plodoviti. Večina goriških prebivalcev živi dolgo, mnogi dosežejo 90. leto svojega življenja; opazil sem pa, da ženski spol v tem preesga moški: v letu 1774. umrla je tu plemenita neomožena dama, ki je štela 104 leta; njen brat, ne mnogo mlajši, živi še sedaj“.

P. pl. Radies.

Politični pregled.

V preteklem tednu imeli sti obe zbornici drž. zbora po dve seji. Sej gosposke zbornice udeležili so se tudi vsi sedaj na Dunaji o priliki škofovske konference navzoči knezoškofi, med temi so novoimenovani, namreč goriški, ljubljanski in briksenski storili obljubo. Sklenilo se je v prvi seji, postaviti o duhovenski kongru, sprejeto po poslanski zbornici, izročiti v pretres posebni komisiji 15 udov, katera se je volila v drugi seji v četrtek.

Iz zbornice poslanca naj omenimo, da so se podaljšale izjemne sodnije za kotorski okraj v Dalmaciji in da se je potrdila ministerska uredba o začasnih odpravi porotnih sodnij za Dunajsko Novomesto. Uže od l. 1881 velja vsled vpeljave novega zemljiškega davka postava, da, če je kateri posestnik, imel skoz določeno število let kako posestvo v svoji lasti in se je davke med tem časom povikšal, se ne sme naenkrat tujati povikšani davke, ampak se mora to povikšanje razdeliti na več let; taka olajšava bode vsled nove postave veljala tudi tedaj, ko tako posestvo ne ostane le v edinih rokah, ampak tudi če preide od starišev na otroke ali od moža na ženo. Prihodnji tork prične se razgovor o državnem proračunu, o katerem je za leto mesto obolelega, večletnega poročevalca grofa Clam-a sestavil poročilo češki poslanec dr. Matuš; iz poročila je razvidno, da bode v tekučem letu primanjkljaja blizu poludrug milijon. Pogodbo, katero je vlada sklenila s severno železnico, je železniški odsek sprejel in jo zboru predložil v potrjenje.

Tiszi bili so, kakor je bilo uže pričakovati, poslanci poslušni in so po splošnem razgovoru s precejšnjo večino sprejeli postavni načrt o preustroju gosposke zbornice kot podlago za nadrobno razpravo, kakor ga je bil predložil dotični odsek; ali končna osoda ga čaka še le v zbornici magnatov.

Škofovska konferenca na Dunaji je končana in udeležitelji vračajo se domú; če tudi so škofi sklenili, svoja posvetovanja in sklepe ohraniti tajne, vendar židovski česnikarji, ki povsod slišijo travo rasti, trdijo, da je bilo zraven kongru duhovenske kot predmet razgovarjanja in posvetovanja tudi vprašanje o ustanovitvi katoliške univerze v Solnogradu.

Mancini, italijanski minister zunanjih zadev, noče zbornici povedati vzroka, zakaj je poslal ladije v Rudeče morje, ampak le trdi, da je to storil s porazumljenjem angleškega ministerstva in da v teh kritičnih časih ne sme priti na dan vsa resnica.

Gladstone in njegovo ministerstvo čakajo hudi dnevi v zbornici; tako v spodnji kakor v zgornji zbornici so politični nasprotniki napovedali interpelacije o egiptovskem vprašanju in o vojski z Mahdijem. Kako bode Gladstone zagovarjal zmešnjave v Egiptu, smrt hrabrega Gordona in propad angleške veljave v Afriki, na to je res vse radovedno.

Domače in razne vesti.

Milostljivi gospod knez in nadškof goriški se vrne jutre, v soboto, z Dunaja v Gorico. Danes je v Trstu pri mil. g. škofu tržaškem. Z njim potuje tudi mil. g. škof poreško-puljski.

Katoliško društvo goriško imelo je včeraj svoj mesečni shod v pritlični dvorani grofinje Matilde Coroninjeve v Rabatišči. O določeni uri zbralo se je nekaj gospodov mestnih in z dežele ter so pazljivo poslušali zanimive razprave. Z ozirom na žalostni dogodek, ki je pred par tedni vznemirjal goriško mesto, govoril je predsednik vitez dr. Doliac o samomoru, dokazoval je njegovo nenravnost, osvitljujeval njegovo zgodovino pri raznih narodih in postave, ki so veljale v tem oziru v različnih poganskih in kršanskih državah. Prešel je na pogreb samomorilcev ter krepko zagovarjal načelo katoliške cerkve, ki takim nesrečnikom odreka cerkveni pokop. Podpredsednik dr. Gregorčič držal se je istega dogodka in je na njegovi podlagi pojasnjeval zanemarjenost goriške odrastle mladine obojega spola v oziru na nadeljevanje in utrjenje one verske odgoje, katero jim daje cerkev

in šola, ter je priporočal, naj bi se začelo delati v pravem duhu tudi na to stran. Grajal je udeležitev pri omenjenem pogrebu ter izrazil željo, naj bi se skrbelo za to, da bi se verski duh oživil med meščani, da bi svoje katoliško prepričanje tudi javno kazali, in naj bi se vsled tega pri volitvah pomagalo takim meščanom do zmage, ki ne bi zahtevali samomorilcu častnega mrtvaškega spreveda. Omenil je laskavo pisavo nekega goriškega lista o nesrečnem človeku, ter poudarjal, da takim naukom je treba z enakim orožjem postaviti se v bran. Na to je tajnik prof. Alpi v gladkem jeziku popisoval moč časnštva, ki večinom upliva na javno mnenje in ima posebno na slabo stran velikansko moč. Razkladal je, kako naj se vede kristijan nasproti slabemu časnštvu, katerega ne sme podpirati ni z naročevanjem ni z branjen, in potrebo, da prijatelji resnice in pravice z enakim orožjem pobijajo hudobno nakane brezverskih pisarjev. Zavrčal je izgovore, ki se pogosto slišijo v tem oziru, ter pokazal, kako je mogoče ločiti pravi katoliški list od takega, ki je javno ali prikrito nasproten. Deležniki so se še nekoliko razgovarjali o omenjenih predmetih ter so se razšli. Vso hvalo zasluži katoliško društvo, ki je začelo buditi Goričane k delu za sveto stvar na podlagi edino pravih načel, ki so pravična vsakemu in na vsako stran.

„Corriere“ poroča v svoji zadnji številki naslednjo vest. „V zadnjih dneh se zopet raznaša vest, da gospod baron Depretis bi bil o svojem zadnjem potovanju na Dunaj prosil, naj bi bil poklican s sedanjega mesta. Govori se tudi da ministerstvo bi bilo sprejelo v načelu njegovo prošnjo, ali s pogojem da bi se odstranil še le tedaj, ko bi bile dovršene volitve za novo zbornico. Tudi se pripoveduje, da naslednik baronu Depretisu bi bil sedanjí deželni predsednik kranjski, baron Winkler. Vse te vesti se pa dajejo brez nikake odgovornosti in vsakako se ne ozirajo na bližnjo prihodnost, kor zdi se, da splošne volitve ne bodo dovršene pred koncem poletja.“

Pagliaruzzi Jožef, kobaridski poštar, pošton sin počtenega očeta, uzoren mladenič, kateroga vsakdo ljubi in spoštuje, kdor ga pozna, oboleva je prav nevarno na možjanski mronici. Prijatelji vedno popračujejo po njegovem stanju ter tolažijo užaljeni sestri. Naj bi Bog ohranil moža, kakeršnih je malo na svotu.

„Banca popolare“ je umrla, predno je začela živeti. Udeležitev delničarjev bila je tako slaba, da so sklenili, ne začeti podjetja, ki zahteva krepko sodelovanje mnogih močij.

Umrli je 25. t. m. Viljelm Schmitz (Šmic), ki je bil 43 let vodja Ritterjevih mlinov v Stračičah, v 92. letu življenja. Mož je bil do zadnjega časa čvrst in krepak in jako priljubljen. Mnogi znanci in prijatelji bodi žalovali, zvedevši njegovo naglo smrt. Pogrebli so ga danes popoldne.

Osepuice (koze) prikazale so se tudi v Gorici, kamor so bile zanešene iz Trsta. V tolminskem okraju niso še ponehale in že se je prikazala pri otrocih škardlatinka hujše nego lani. Nekateri menijo, da je to nasledek letošnjega prezgodnjega cepjenja koz, ker posebno taki otroci so bolni. Nekateri otroci so že pomrli.

Poročilo o drugi učni razstavi, ki je bila preteklo jesen v Gorici, javlja tudi imena tistih učiteljev in učilšč, katerim je razsodni odsek prisodil pohvalo z izrazom: „posebno priznanje“ ali „priznanje“. „Posebno priznanje“ dobili so: prof. Fr. Hauptman za „Fiziko v nižjih šolah“; gospodična Emilija Kren, voditeljica I. slovenskega otroškega vrta v Gorici; gosp. Jos. Pich, c. k. okrajni šolski nadzornik, za reliefni zemljevid goriške dežele; g. Ambrož Poniž, nadučitelj v Rihenbergu, za dopolnjeno zbirko gospodarstvenih priprav, pohišja in kmetijskega orodja za nazorni uk; g. Franc Sternad, nadučitelj v Čerčičah, za računski aparat; Albin Štrekelj, učit. pripravnik, za risarije; gospodična Marija Urbandič, učiteljica v Podgori, za ženska ročna dela; g. Franc Vilhar za sklade I. del; g. Franc Vodopivec, c. k. okrajni šolski nadzornik, za statistični zemljevid goriške dežele; g. Ivan Vogrigh, ravnatelj c. k. pomorstvene dekliške šole v Pulji, za njegov telurij; gg. voditelj Iv. Bolle in asistent Tom. Frühaufer c. k. svilorejskega in vinorejskega poskuševališča v Gorici; mestni otroški vrti v Gorici: Via Castello I, Via Castello II, Via Cappuccini, Via Parcar, Via Torrente; mestna deška ljudska šola v Gorici za pisanje; šola č. č. mm. Ursulinaric v Gorici za pisanje in ženska ročna dela; deželni zavod za gluhoneme za pisanje in risanje; c. k. dekliška ljudska šola v Trstu za pisanje in risanje; c. k. primorstvena dekliška šola v Pulji za risanje; nadaljevalna šola v Gorici za risarije; nedeljska šola v Tržiči za risarije; nedeljska šola v Villi Vicentini za risarije; dekliška ljudska šola v Korminu za pisanje; dekl. lj. šola v Gradišči za pisanje in ženska ročna dela; dekl. lj. šola v Ronkah za pisanje in risanje; deška lj. šola v Ronkah za pisanje in risanje; ljudske šole: v Biljani za risanje in ženska ročna dela; v Kampolungu za ženska ročna dela; v Fari za pisanje in risanje; v Bolci za pisanje; v Joanižu za risanje; v Kanalu za

pisanje; v Kobaridu za pisanje; v Komnu za risanje; v Ločniku za pisanje; v Medani za risanje; v Rihenbergu za pisanje; v Terzu za risarije in ženska dela; v Villi Vicentini za risanje; v Kaprivi za pisanje; privatna šola v Kaprivi za pisanje; deška šola v Korminu za risanje.

„Priznanje“ ali častno omembo so dobili naslednji razstavljalci: asistenta c. k. svilorejskega in vinorejskega poskuševališča v Gorici gg. Iv. Uršič in Adolf Postel. Gg. učitelji Jos. Colavini za lomno računalko; Daniel Hajgelj za cerkvene muzične sklade; Anton Koršič za zbirko prirodnin; Ivan Leban (iz Trsta) za ravnilo za geometr. konstrukcije; Matija Lavrenčič za zbirko domačih lesovin; Anton Pasqualis za drugi del njegovega „Compendio di Grammatica“; — Alojzij Peteani za rokopis „Frammenti di pedagogia“; Jak. Pocar za občno računalko z abecednikom za na steno in za rokopis „Geografia e Storia della Provincia“; učiteljica gospodična Marija Dražek za ročna dela; učiteljica gospodična Marija Komac za ročna dela; dijak Maks vitez Klodt Sabladovski za risarije; — pomorstvena c. k. dekliška šola v Pulji za obrazce geometričnih teles iz lepenke; mestna deška šola v Gorici za risanje; dekliška šola v Gorici za risanje in ženska ročna dela; šola č. č. mm. Ursulinaric v Gorici za risarije; ljudske šole: v Ajlu za pisanje; v Ogleji za pisanje; v Bračanu za risanje in ženska dela; v Kampolungu za pisanje; v Cervinjnu za pisanje in risanje; v Chiopris-ih za ženska dela; deška šola v Korminu za pisanje; dekliška šola v Korminu za risanje in ženska ročna dela; šola v Flumičelu za pisanje in risanje; v Foljanu za pisanje; v Gradišči za pisanje; dekliška šola v Gradišči za risanje; ljudska šola na otoku Gradežl za risanje in pisanje; v Tržiči (Monfalconu) za pisanje in risanje; dekl. šola v Tržiči za pisanje in risanje in ženska ročna dela; v Muš. za risanje; v Pieris-ih za pisanje; v Romansu za pisanje; v Zagraji za risanje; v Turjaku za pisanje in risanje; v Villi Vicentini za pisanje in ženska ročna dela; v St. Vidu (laškem) za risarije; v Mirniku za risanje; na Banjšicah za risanje; na Bdrjah za risanje; v Biljah, za risanje; v Čepovanu za risanje; v Čerčičah za pisanje in risanje; v Dornbergu za risanje; v Grgarji za risanje; na Gradišči (slav.) za pisanje in risanje; v Ajdovšini za pisanje in risanje; v Kronbergu za pisanje in risanje; na Ligu za risanje; v Lokavci za izrezljevanje kmetijskega orodja; v Ločniku za risanje in ž. ročna dela; v Mirnu za pisanje, v Pevmi za pisanje; v Podgori za pisanje in ženska ročna dela; v Renčah za pisanje in ž. ročna dela; v Rihenbergu za risanje; v Solkanu za pisanje in risanje; v St. Petru (pri Gorici) za pisanje in ž. r. dela; v Šempasu za pisanje in risanje; v Vipolžah za pisanje in risanje; v Žabljah za risanje; v Komnu za pisanje; v Kostanjevici za risanje; v Malhinjah za risanje; v Rodiku za risanje; v Sežani za pisanje; v Štjaku za risanje; v Lokvi (sež. okr.) za ž. ročna dela; v Tomaji za pisanje in risanje; v Breginji za pisanje in risanje; v Bolci za risanje; v Čerknem za pisanje in risanje; pri Sv. Luciji za risanje; v Sedlu za risanje; v Šebreljah za pisanje; v Tolminu za pisanje in ž. ročna dela.

Založnik Holzol na Dunaji in knjigar F. Wokulat v Gorici razstavila sta bila raznih rečij, katere je sodnija priporočila kot učila ali kot sposobne za učiteljske ali učenske knjižnice. Razsodni odsek priporočil je Hribarjevo in Pichovo klop ter načrt, po katerem je izdelana ljudska šola v Čerknem. Slednjič je izrazil pohvalo g. M. Coppagu v Gorici za razstavljeno bogato zbirko sedanjemu času primernih priprav za pisanje in risanje ter za otroške vrte.

Obiskovanje ljudskih šol ni povsod enako. Leta 1883/84 je hodilo v goriškem mestu od 100 za šolo sposobnih otrok le 80 v šolo, tako da od vsakih 100 otrok je bilo 20 brez poduka, ali da vsak peti otrok je bil na domu ali na ulici namesto v šoli. Bolje ko v Gorici obiskovale so se ljudske šole na deželi in sicer tako, da od 100 otrok jih je hodilo v šolo: v sežanskem okraju v Kazljah 100, v Sežani 100, v Kostanjevici 98, v Divači 98, v Velikemdlu 97, v Škocijanu 96, v Gabrovici 96, v Pliskovici 95, v Nabrežini 94, v Podgradu 93, v Velikemrepnu 93, v Štorjah 92, v Dutovljah 90, v Skopem 89, v Škrbini 89, v Temnici 89, v Tomaji 88, v Vatovljah 86, v Rodiku 86, na Barci 85, v Štanjelu 85, v Koprivi 85, v Malhinjah 84, v Gorjanskem 83, v Komnu 81, v Zgoniku 81, v Avberji 80, v St. Pelaji 80, — v gradiščanskem okraju: v Doberdobu 97, v Biljani 97, v Devinu 88, v Medani 85, v Mirniku 83,

v goriški okolici: v Ajdovšini 100, v Sovodnjah 100, v Žabljah 100, v Gabrijah pri Ajd. 99, v Solkanu 99, v Kozani 97, v Podsobotnu 96, v Plaveh 95, v Vertobji 95, v Bdrjah 94, v Dornbergu 94, v Pervačini 94, v Čerčičah 93, v Kamnjah 93, v Mirnu 93, v Pevmi 93, na Srednjem 93, na Vogerskem 93, v Desklah 92, na Gradišči 92, v Lokavci 91, v Podgori 90, v Smarijah 90, v St. Martinu 90, v Avčah 89, na Banjšicah 88, v St. Petru 87, v Kronbergu 87, v Križi 86, v Ligu 86, v St. Andreži 86, v Oaku 85, v Cerovem 84, v Renčah 84, v St. Ferjanu 84, v Rihenbergu 83, v Vipolžah 83, v O-

potjemelu 82, v Batah 81, v Št. Tomaži 81, v Ger-
gariji 80, v Ročnji 80, v Višajeviku 80, v tolmir-
skem okraju: v Breginji 103, na Ravnah 108, v Ko-
boridu 98, v Kredu 96, na Grahovem 96, v Sedlu
97, v Dusanici 91, na Livku 90, na Idriji p. B. 89,
v Trenti 84, v Bolci 80, v Ročah 80.

Šibo v šolo zahtevati je hotelo društvo „Die-
sterweg“ na Avstrijskem. Listi poročajo, da minister
Conrad bi bil valed tega naročil cesarskemu namest-
niku, naj naznani deželnemu šolskemu svetu, da
noče, da bi se mu taka prošnja predložila, ker ne
more sprejemati nlog ni za šibo ni proti nji. Nevar-
nost, ki je sigala neporednim otrokom, je torej srečno
odvrnjena.

V Lógu bila sta voljena Miha Valas iz Strmca
v županu in Tomaž Mavrič iz Spodnjega Lóga v
podžupana. Oba moža — to velja! Živela! T—.

„Gregorčičev večer“. Po zadnjem sklepu
„Slovenskega nabavnega večera“ bode banket, pri-
rejen na čast gospoda Simonu Gregorčiču,
dne 12. marca t. l. v krasno s cvetjem oplešani dvo-
rni ljubljanske čitalnice. Do zdaj se je že oglasilo
do 70 gospodov, kateri se bodo udeležili te izredne
slavnosti, in oglašje se jih še veliko. Tudi gospoda
domoljubi v okolici ljubljanski in po deželi, častitelji
odličnega pesnika našega, izrekli so željo, da bi se
radi udeležili banketa, zato jim s tem naznanjam v
imenu odbora, da jih ujedno vabim in naj se blago-
vole pisмено oglašiti pri meni do 3. marca t. l., pro-
seč jih ob jednem, da blagovole pridejati 1 gl. 50
kr. za kovert. Vabila, ki bodo veljala za ustopnice,
bode odhor v kratkem raspošiljal.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1885.

ANTON TRSTENJAK,

načelnik odbora za „Gregorčičev večer“.

Listnica opravištvu. G. K. M. na Vojskem:
Pritočili ste se, da niste dobili predzadnje številke našega
leta; a večerj došla nam je Vaša sedanja številka iz Idrije
nasaj s opombo: abgereist, unbekannt wohin.

Poslano.

Bil sem popolaoma že pozabil na to, kar sta mi
bila napravila dva renška gospoda krčmarja, ki sta
ob enem občinska starašini. Ali ker se govori še
dandanes o tem dogodku, hočem tukaj svetu razkriti
moško postopanje dveh renških gospodov.

Bilo je zadajo nedeljo m. l.; v Renčah bila je
dražba občinskega daca. Napotim se k dražbi in po-
srečilo se mi je, da občinski dac renški ostal je na
dražbi meni in sicer za 16 gl. višji znesek nego lan-
sko leto. Prost vseh skrbij založim kavecijo ali var-
ščino za omenjeno dražbo.

Bilo je dva dni po dražbi in napotil sem se na
sprehod v Renče. Komaj dospem v vas, začnejo mi
nekateri prijatelji praviti, da sta dva občinska zastop-
nika, ki sta ob enem krčmarja, dala daciirati svoje
zaloge vin na staro leto, t. j. 1884 ter da je eden
omenjenih gospodov hodil po ostalih krčmah ter na-
govarjal krčmarje, naj vsi enako njima naredijo. Ali
temu gospodu ni se posrečilo, kajti dobijo se v Ren-
čah tudi možje, ki poznajo dobroto, katero jim je
prinesel tujec v občino, ter so zavrnilli starašini na-
svet, češ da to ni moško, in da se mora pošteno rav-
nati z njim, ki prinese občini kaj dohodka. Slišavši
to novice, katera me je vsega pretresla, napotim se
naravnost k prvemu starašini in ponižno poprašam,
naj mi pokaže svojo vinsko zalogo. „Da, pokažem
vam je“, pravi on, „ali jaz imam vse moje vino daci-
rano na staro leto, t. j. za leto 1884“. „Dobro“,
pravim, „blagovolite mi pobotnico pokazati“; ali o
joj, pobotnice ni bilo nikjer, kajti vino bilo je daci-
rano le navidezno, brez plačila. „Hvala vam, gos-
pod“, bil je moj kratek odgovor, in krenem jo na-
ravnost v krčmo družega starašine in zahtevam po-
nižno, kakor se tujcu spodobi, prav tako kakor pri
prvem; ali ta gospod, bodi mož, katerih Bog daj
malo, noče mi svojega vinskega hrama odpreti, češ
da mene ne pozna za nič in dostavi še, da, ako se
v kratkem času ne poberam iz Renč, sem gotov par
gorkih zausnic. Slišati in videti tako moško postop-
panje renških dveh glav, napotil sem se, kamor je
bilo v takih slučajih napotiti se. Kaj in kako je po-
tem sledilo, nočem tukaj pisati, ker stvar bi bila pre-
dolga.

Napisal sem gore navedeno le zato, da me ne
bodo ljudje tolikanj popraševali ob omenjenem do-
godku, ne pa z namenom, da bi dva renška krčmarja
pred svetom črnili.

Vam pa, ostalim krčmarjem, kateri niste hoteli
domaćinovnega nasveta sprejeti, se po tem potu srčno
zahvaljujem za moško postopanje.

Splošno pa svetujem volilecem občine renške, naj
pri prihodnji volitvi volijo moške, sposobne za občinski
posel, in naj ne mislijo, da je vse storjeno, ako imajo
v starašinstvu moške lepih imen.

Volite moške, kateri bodo gledali na korist ob-
čine in na Vaš blagor.

Miren (pri Gorici), meseca februarja 1885.

JOSIP PELICON.

Matica Slovenska v Ljubljani.

RAZGLAS.

Odbor Matice Slovenske oddaje službo društ-
venega

TAJNIKA

za tri leta proti pogodbi.

Matični tajnik mora biti nje družabnik.

Njegova plača znaša šeststo goldinarjev na leto,
njegov redni posel pa je nadržno določen v §.
35. društvenega opravilnega reda. Prošnje zato
službo z dokazili o sposobnosti je

do 10. dne prihodnjega meseca marcija
poslati prvosedstvu Matice Slovenske v Ljubljani.
Dne 20. svečana 1885.

Peter Grasselli,
Matice Slovenske prvosednik.

VINO NA PRODAJ.

Belo in črno hektoliter od 10 do 15 gl.
Slivovec leta 1884 hektoliter po 38 „
Tropinovec „ „ „ „ „ po 32 „

Jesip Kravagna

v Ptuiji (Pettau), Štajersko.

Št. 253.

Razpis dražbe.

Po sklepu c. k. pomnoženega okrajnega š.
sveta zidala se bode š. hiša v Šempasu pa vod-
njak pri š. hiši v Lokovci.

Stroški so preudarjeni za prvo gl. 6006.40,
za drugo gl. 128.92.

Dražilo se bode v Gorici pri c. k. okraj-
nem š. svetu 12. marca ob 9. uri zjutrej.

Načrta, predarka in pogoji, so razvidni
pri podpisnem uradu od 2—12 in od 2—5
ure vse dni do dražbe.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V GORICI
dne 21. februarja 1885.

Mednarodna
linija.

iz TRSTA - NEW-YORK NAVSTVOŠT.

Veliki parniki s prvim razredom te linije vozijo redno
v New-York in sprejemajo blago in potnike po najnižjih ce-
nah in s prav dobro postrežbo.

V NEW-YORK-Odhod iz Trsta.

Parnik Tentonia. Odhod okolo 15. marca.
Kajuta za potnike 200 gl. — Srednji krov 60 gl.
Zarad vožnje treba je obrniti se na

J. T E R K U I L E,
glavnega agenta za potnike,

Via dell' Arsenale h. št. 13, Teatro Comunale, Trst.
Radi blaga na Emiliano d' Ant. Pogtayan, glavnega agenta.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisek knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, okrožnice, sonete, peti-
cije, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, žalna pisma in vsakoršna dela, ki spadajo
v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakovrstnih tiskanic za cerkveno rabo, kakor: spriče-
vala, račune, dnevnik, zapisnike, pregleda, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za
krst, birmo, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi popis duš (status) v latinskem, slovenskem,
italijanskem in neunškem jeziku itd. ttd.

Tiskarna daje poročstvo za natančno in hitro postrežbo in za nizkost ceu.

Št. 251E.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà),
vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja,
da bode dne 9. marca 1885. začela javna
dražba (kant) nerešenih zastav IV. četrtletja 1883,
t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca okto-
bra, novembra in decembra 1883.

Ravnatelj: Lovisoni.

Oznanilo.

V najem se daje štacuna za urarja
z uso pripravo in potrebnim orodjem.
Natančneje o tem izve se v Seme-
niških ulicah h. št. 4, II. nadstropje v
Gorici.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter
ravnatizem, trganje po udih, bolečine v
križi ter živih, oteklino, otrpnele ude in ki-
te itd., malo časa ču se rabi, pa mine po polnem
trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se
samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ s
zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Ščubmarc. Gospodu pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno
trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa
bolezen čedalje hušja prihajala in uže več dnij niso mogli
stopiti na nogo, spomnil se na Vaš dr. Maličev protinski
cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je
čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih
bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr.
Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsa-
kemu bolniku v jednakej bolezni priporočam, Vašej blago-
rodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spošto-
vanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,
izboren zoper kašel, hripavost, vratobol, prsne in pljučne
bolečine; 1 steklenica 56 kr. Kor stnejši nego vsi v trgovini
se nahajajoči soki in širopi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,
ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se
uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa,
glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodci, jetrih in obistnih
boleznih, v skatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 skatuljami 1
gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim
povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKÓCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.